EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 16.1.2025
COM(2025) 14 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Unkarin kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Unkarin kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan,

ottaa huomioon asetuksen (EU) 2024/1263 ja erityisesti sen 17 artiklan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

YLEISIÄ NÄKÖKOHTIA

(1) Uudistettu EU:n talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. EU:n talouden uudistetun ohjausjärjestelmän keskeiset osatekijät ovat talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263[1] yhdessä liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta annetun muutetun asetuksen (EY) N:o 1467/97[2] ja jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksistä annetun muutetun neuvoston direktiivin 2011/85/EU[3] kanssa. Ohjausjärjestelmällä pyritään edistämään tervettä ja kestävää julkista taloutta, varmistamaan kestävä ja osallistava kasvu ja resilienssi uudistusten ja investointien avulla sekä ehkäisemään liiallisia alijäämiä. Lisäksi sillä edistetään jäsenvaltioiden sitoutumista ja painotetaan keskipitkää aikaväliä, mihin yhdistyy vaikuttava ja johdonmukainen sääntöjen noudattamisen valvonta.

(2) Kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat, jotka jäsenvaltiot toimittavat neuvostolle ja komissiolle, ovat uuden talouden ohjausjärjestelmän keskiössä. Suunnitelmilla on määrä saavuttaa seuraavat kaksi tavoitetta: i) on muun muassa varmistettava, että julkinen velka on sopeutuskauden loppuun mennessä uskottavasti lasku-uralla tai pysyy maltillisella tasolla ja että julkisen talouden alijäämä saadaan laskettua alle 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen ja pidettyä sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä, ja ii) varmistettava sellaisten uudistusten ja investointien toteuttaminen, joilla vastataan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja

---

1 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

2 Neuvoston asetus (EU) 2024/1264, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

3 Neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä. Tätä varten kussakin suunnitelmassa on määrä esittää nettomenopolkua[4] koskeva keskipitkän aikavälin sitoumus, joka käytännössä asettaa budjettirajoitteen neljän tai viiden vuoden pituiseksi suunnitelman voimassaoloajaksi (jäsenvaltion vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen). Lisäksi suunnitelmassa on määrä selostaa, miten jäsenvaltio varmistaa sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson ja erityisesti maakohtaisten suositusten yhteydessä (mahdolliseen makrotalouden epätasapainomenettelyyn liittyvät suositukset mukaan lukien) yksilöityihin keskeisiin haasteisiin, ja miten kyseinen jäsenvaltio aikoo edistää unionin yhteisiä painopisteitä. Julkisen talouden sopeutuskausi kestää neljä vuotta, ja sitä voidaan pidentää enintään kolmella vuodella, jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden, joka täyttää asetuksessa (EU) 2024/1263 säädetyt kriteerit.

(3) Suunnitelman toimittamisen jälkeen komission on määrä arvioida, täyttääkö se asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset.

(4) Neuvoston on määrä antaa komission suosituksesta suositus, jolla asetetaan kyseisen jäsenvaltion nettomenopolku ja tarvittaessa hyväksytään julkisen talouden sopeutuskauden pidentämisen perustana oleva uudistus- ja investointisitoumusten kokonaisuus.

UNKARIN KANSALLISTA KESKIPITKÄN AIKAVÄLIN FINANSSIPOLIITTIS-RAKENTEELLISTA SUUNNITELMAA KOSKEVIA NÄKÖKOHTIA

(5) Unkari toimitti kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelmansa neuvostolle ja komissiolle 4 päivänä marraskuuta 2024. Suunnitelma toimitettiin asetuksen (EU) 2024/1263 36 artiklassa säädetyn määräajan pidennystä noudattaen, kuten komission kanssa oli sovittu. Toimittaminen viivästyi, koska haluttiin varmistaa, että suunnitelmassa annetaan paikkansapitävä kuva Unkarin talousarviomenettelyistä ja -sitoumuksista vuotta 2025 koskevan talousarviosuunnittelun mukaisesti. Unkari toimitti 20 päivänä joulukuuta 2024 suunnitelmaan lisäyksen, jossa otetaan huomioon tuoreemmat tiedot ja esitetään tarkistettu nettomenopolku, jotta voidaan varmistaa, että julkisen talouden alijäämä saadaan laskettua alle 3 prosentin suhteessa BKT:hen ja että ennustettu julkinen velka saadaan sopeutuskauden loppuun mennessä uskottavasti lasku-uralle ja pidetään tällaisella lasku-uralla.

Suunnitelman toimittamista edeltävä prosessi

(6) Kehystääkseen ennen kansallisten keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisten suunnitelmien toimittamista käytävää vuoropuhelua komissio lähetti Unkarille asetuksen (EU) 2024/1263 9 artiklan mukaisesti 21 päivänä kesäkuuta 2024 viiteuran[5]. Komissio julkaisi viiteuran 4 päivänä marraskuuta 2024[6]. Viiteura on

---

[4] Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklassa määritellyt nettomenot eli julkiset menot ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

[5] Jäsenvaltioille ja talous- ja rahoituskomitealle ennakolta toimitettu ohjaus sisältää viiteurat pidentämättömälle (neljän vuoden) sopeutuskaudelle ja pidennetylle (seitsemän vuoden) sopeutuskaudelle. Se sisältää myös tärkeimmät lähtöolosuhteet ja taustaoletukset, joita keskipitkän aikavälin julkista velkaa koskevassa komission ennustekehyksessä on käytetty. Viiteura on laskettu komission velkakestävyysraportissa (Debt Sustainability Monitor 2023) (https://economy-

riskiperusteinen ja sillä varmistetaan, että viimeistään julkisen talouden sopeutuskauden päättyessä ja ilman muita sopeutuskauden jälkeen toteutettavia julkisen talouden toimenpiteitä julkinen velka on uskottavasti lasku-uralla tai pysyy keskipitkällä aikavälillä maltillisella tasolla ja että julkisen talouden alijäämä saadaan sopeutuskauden aikana laskettua alle 3 prosentin suhteessa BKT:hen ja keskipitkällä aikavälillä pidettyä kyseisen viitearvon alapuolella. Keskipitkällä aikavälillä tarkoitetaan sopeutuskauden päättymistä seuraavaa kymmenen vuoden ajanjaksoa. Viiteura on asetuksen (EU) 2024/1263 6 artiklan d alakohdan sekä 7 ja 8 artiklan mukaisesti myös alijäämän vertailuarvon, velkakestävyyttä koskevan turvalausekkeen ja alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen mukainen. Unkarin viiteuran mukaan nettomenot eivät saisi kesäkuussa 2024 ennakolta toimitetun ohjauksen perustana olevien komission oletusten perusteella ja olettaen, että sopeutuskausi on neljä vuotta, kasvaa taulukossa 1 esitettyjä lukemia enempää. Tämä vastaa sopeutuskaudella (2025–2028) 4,4 prosentin keskimääräistä nettomenojen kasvua.

Taulukko 1: Komission Unkarille 21 päivänä kesäkuuta 2024 esittämä viiteura

	2025	2026	2027	2028	Keskiarvo 2025–2028
Nettomenojen enimmäiskasvu (vuotuinen, %)	4,4	4,8	4,5	4,3	4,4

Lähde: Komission laskelmat.

(7) Unkari ja komissio kävivät heinäkuussa ja syyskuussa 2024 teknisen vuoropuhelun asetuksen (EU) 2024/1263 12 artiklaa noudattaen. Vuoropuhelun keskiössä olivat Unkarin kaavailema nettomenopolku ja sen taustaoletukset sekä sellaisten kaavailtujen uudistusten ja investointien toteuttaminen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä eli oikeudenmukaista vihreää ja digitaalista siirtymää, yhteiskunnan ja talouden resilienssiä, energiaturvallisuutta ja puolustusvoimavarojen kehittämistä.

(8) Unkarin toimittamassa suunnitelmassa ei raportoida ennen sen toimittamista järjestetystä kansallisten sidosryhmien (työmarkkinaosapuolet mukaan luettuina) kuulemisesta. Suunnitelmassa annettujen tietojen mukaan parlamenttia voidaan kuulla suunnitelmasta sen jälkeen, kun hallitus on toimittanut parlamentille vuoden 2025 talousarvioesityksen.

Muut asiaan liittyvät prosessit

(9) Neuvosto totesi 26 päivänä heinäkuuta 2024, että Unkarilla on liiallinen alijäämä, sillä alijäämäkriteeriä ei ollut noudatettu.

(10) Komissio antoi 26 päivänä marraskuuta 2024 SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla suosituksen neuvoston suositukseksi Unkarille julkisen talouden

finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) kuvatun menetelmän perusteella. Sen perustana on Euroopan komission kevään 2024 talousennuste ja sen vuoteen 2033 asti ulottuva keskipitkän aikavälin pidennys. Pitkän aikavälin BKT:n kasvu ja ikääntymisestä aiheutuvat kustannukset ovat komission ja neuvoston yhteisen ikääntymisraportin (2024 Ageing Report) (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en) mukaisia.

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#hungary.

liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi[7]. Koska neuvoston hyväksymää kansallista keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellista suunnitelmaa ei ole, suositellussa korjaavassa nettomenopolussa otetaan huomioon tuoreempien tietojen, mukaan lukien komission syksyn 2024 talousennuste (taulukko 2), perusteella päivitetty viiteura julkisen talouden neljän vuoden sopeutuskaudelle. Komissio antoi 16 päivänä tammikuuta 2025 muutetun suosituksen SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla annettavaksi neuvoston suositukseksi Unkarille sen jälkeen, kun se oli tehnyt arvion Unkarin kansallisesta keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisesta suunnitelmasta. Tämä suositus annetaan samaan aikaan kuin SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla annettu neuvoston suositus Unkarille julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi. Näiden suositusten samanaikaisella hyväksymisellä, joka vastaa uuden talouden ohjausjärjestelmän tarpeita ja on siihen siirtymisen myötä perusteltua, varmistetaan suositeltujen sopeutusurien johdonmukaisuus.

Taulukko 2: Tuoreempien tietojen perusteella päivitetty viiteura

Vuosi		2025	2026	2027	2028	Keskiarvo 2025–2028
Kasvuprosentti (%)	Vuotuinen	3,9	3,3	3,3	3,1	3,4
	Kumulatiivinen (*)	7,6	11,1	14,7	18,3	–

(*) Kumulatiiviset kasvuluvut lasketaan perusvuoden 2023 perusteella.

(11) Komissio totesi 19 päivänä kesäkuuta 2024, että Unkarilla on makrotalouden epätasapainoja. Unkarilla on erityisesti hintapaineisiin ja ulkoisiin ja julkisen talouden rahoitustarpeisiin liittyviä haavoittuvuuksia, jotka ovat edelleen merkityksellisiä, vaikka ulkoisen ympäristön paraneminen on lieventänyt joitakin lyhyen aikavälin riskejä.[8]

(12) Neuvosto antoi 21 päivänä lokakuuta 2024 Unkarille talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä useita maakohtaisia suosituksia[9].

YHTEENVETO SUUNNITELMASTA JA KOMISSION ARVIO SIITÄ

(13) Komissio on arvioinut suunnitelman asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklaa noudattaen seuraavasti:

Tausta: makrotalouden ja julkisen talouden tilanne ja näkymät

(14) Unkarin BKT supistui 0,9 prosenttia vuonna 2023, mikä johtui heikosta kotimaisesta ja ulkoisesta kysynnästä. Komission syksyn 2024 talousennusteessa BKT:n kasvun odotetaan vuonna 2024 kiihtyvän 0,6 prosenttiin pääasiassa yksityisen kulutuksen ja nettoviennin positiivisen vaikutuksen myötä. Vuonna 2025 reaalisen BKT:n odotetaan

[7] Suositus neuvoston suositukseksi julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi Unkarissa, 26.11.2024, COM(2024) 953 final.

[8] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille, COM(2024) 600 final, liite 4.

[9] Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä lokakuuta 2024, Unkarin talous-, finanssi-, työllisyys- ja rakennepolitiikasta.

kasvavan 1,8 prosenttia kulutuksen lisääntymisen ja investointien maltillisen elpymisen tukemana. Vuonna 2026 reaalisen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,1 prosenttia kotimaisen kysynnän ja viennin elpymisen ansiosta. Unkarin potentiaalisen BKT:n odotetaan investointien ja tuottavuuden kasvun ansiosta kasvavan vuoteen 2026 mennessä 1,7 prosenttiin, kun se vuonna 2024 oli 1,4 prosenttia. Työttömyysaste oli 4,1 prosenttia vuonna 2023, ja komissio ennakoi sen kasvavan vuonna 2024 jonkin verran, 4,5 prosenttiin, kunnes se laskee 4,3 prosenttiin vuonna 2025 ja 4,1 prosenttiin vuonna 2026. Inflaation (BKT-deflaattorin), joka vuonna 2023 oli 14,6 prosenttia, ennakoidaan hidastuvan 7,2 prosenttiin vuonna 2024 ja edelleen 4,1 prosenttiin vuonna 2025 ja 3,3 prosenttiin vuonna 2026.

(15) Vuonna 2023 Unkarin julkisen talouden alijäämä oli 6,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komission syksyn 2024 talousennusteen mukaan se supistuu suhteessa BKT:hen 5,4 prosenttiin vuonna 2024 ja edelleen 4,6 prosenttiin vuonna 2025 ja 4,1 prosenttiin vuonna 2026, jos politiikka säilyy muuttumattomana. Komission ennusteessa ei ole otettu huomioon Unkarin vuoden 2025 talousarviota, jonka kansallinen parlamentti hyväksyi joulukuussa 2024. Julkinen velka oli vuoden 2023 lopussa 73,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja sen odotetaan vuoden 2024 loppuun mennessä kasvaneen 74,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2025 lopussa sen ennakoidaan pysyvän ennallaan 74,5 prosentissa ja supistuvan niin, että vuoden 2026 lopussa se on 73,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komission julkisen talouden ennusteessa otetaan huomioon ainoastaan uskottavasti ilmoitetut ja riittävän tarkasti määritetyt politiikkasitoumukset, eikä se sisällä kaikkia Unkarin suunnitelmassaan esittämiä toimenpiteitä.

Nettomenopolku ja tärkeimmät Unkarin suunnitelmaan sisältyvät makrotaloudelliset oletukset

(16) Unkarin kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma kattaa vuodet 2025–2028, ja siinä esitetään julkisen talouden sopeutus neljäksi vuodeksi.

(17) Suunnitelma sisältää kaikki asetuksen (EU) 2024/1263 13 artiklassa edellytetyt tiedot.

(18) Suunnitelmassa, sellaisena kuin se on lisäyksellä täydennettynä, sitoudutaan taulukossa 3 esitettyyn nettomenopolkuun, joka vastaa 4,0 prosentin keskimääräistä nettomenojen kasvua vuosina 2025–2028. Suunnitelmassa ilmoitettu keskimääräinen nettomenojen kasvu sopeutuskaudella (2025–2028) on pienempi kuin komission 21 päivänä kesäkuuta 2024 toimittamalla viiteuralla, mutta suurempi kuin tuoreempien tietojen perusteella päivitetyllä viiteuralla. Suunnitelmassa oletetaan, että potentiaalisen BKT:n kasvu kiihtyy 1,5 prosenttiin vuonna 2025 (1,4 % vuonna 2024) ja edelleen 1,7 prosenttiin vuonna 2028. Lisäksi suunnitelmassa odotetaan BKT-deflaattorin kasvuvauhdin hidastuvan 4,1 prosenttiin vuonna 2025 (7,2 % vuonna 2024) ja edelleen 3,4 prosenttiin vuonna 2028.

Taulukko 3: Nettomenopolku ja tärkeimmät Unkarin suunnitelmaan sisältyvät oletukset

	2024	2025	2026	2027	2028	Keskiarvo suunnitelman voimassaoloaikana 2025–2028

Nettomenojen kasvu (vuotuinen, %)	4,6	4,3	4,0	3,9	3,7	4,0
Nettomenojen kasvu (kumulatiivinen, perusvuodesta 2023, %)	4,6	9,1	13,5	17,9	22,2	–
Potentiaalisen BKT:n kasvu (%)	1,4	1,5	1,7	1,7	1,6	1,6
Inflaatio (BKT-deflaattorin kasvu) (%)	7,2	4,1	3,5	3,4	3,4	3,6

Lähde: Unkarin kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma ja komission laskelmat.

Suunnitelmaan sisältyvien nettomenositoumusten vaikutukset julkiseen velkaan

(19) Jos nettomenopolku, johon suunnitelmassa on sitouduttu, ja sen perustana olevat oletukset toteutuvat, julkinen velka, joka vuonna 2024 oli 74,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuisi suunnitelman mukaan asteittain niin, että se olisi vuonna 2028 sopeutuskauden päättyessä 68,2 prosenttia, kuten seuraavasta taulukosta ilmenee. Sopeutuskauden jälkeen keskipitkällä aikavälillä (vuoteen 2038) velkasuhteen odotetaan suunnitelman mukaan supistuvan edelleen niin, että se on 54,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoteen 2038 mennessä. Näin ollen julkinen velka saataisiin suunnitelman mukaan keskipitkällä aikavälillä laskettua perussopimuksessa suhteessa BKT:hen asetetun 60 prosentin viitearvon alapuolelle. Tämä on suunnitelman oletusten perusteella uskottavaa, sillä kaikissa komission velkakestävyysanalyysin deterministisissä stressitesteissä velan ennustetaan olevan alle 60 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoteen 2038 mennessä. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 6 artiklan a alakohdassa ja 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä velkavaatimusta.

Taulukko 4: Julkisen velan ja julkisen talouden rahoitusaseman kehittyminen Unkarin suunnitelmassa

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Julkinen velka (% suhteessa BKT:hen)	73,4	74,0	73,5	71,3	69,9	68,2	54,5
Julkisen talouden rahoitusasema (% suhteessa BKT:hen)	–6,7	–4,9	–3,6	–2,5	–2,0	–1,5	–2,2

Lähde: Unkarin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma

Suunnitelmaan sisältyvien nettomenositoumusten vaikutukset julkisen talouden rahoitusasemaan

(20) Suunnitelmaan sisältyvien nettomenopolun ja oletusten perusteella julkisen talouden alijäämä supistuisi 2,5 prosenttiin vuonna 2026 ja 1,5 prosenttiin vuonna 2028, kun se vuonna 2024 oli 4,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Näin ollen suunnitelman mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen ei ylittäisi sopeutuskauden lopussa (2028) 3 prosentin viitearvoa. Myöskään sopeutuskautta seuraavien kymmenen vuoden aikana (eli vuoteen 2038) julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen ei ylittäisi 3 prosentin viitearvoa. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 6 artiklan b alakohdassa ja 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä alijäämävaatimusta.

Julkisen talouden sopeutuksen aikaprofiili

(21) Suunnitelmassa kuvattu rakenteellisen perusjäämän muutoksena mitatun julkisen talouden sopeutuksen aikaprofiili on lineaarinen, kuten asetuksen (EU) 2024/1263 6 artiklan c alakohdassa edellytetään. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku on suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 6 artiklan c alakohdassa säädetyn, lykkäämisen kieltävän turvalausekkeen mukainen.

Taulukko 5: Rakenteellisen perusjäämän kehittyminen Unkarin suunnitelmassa

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Rakenteellinen perusjäämä (% suhteessa BKT:hen)	–1,7	0,6	1,2	1,7	2,3	2,8
Rakenteellisen perusjäämän muutos (%-yks.)	–	2,3	0,5	0,5	0,5	0,5

Lähde: Unkarin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma

Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn noudattaminen suunnitelmassa

(22) Suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn vaatimuksia (muun muassa neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 4 kohdan kolmannessa alakohdassa vahvistettua rakenteellisen rahoitusaseman vuotuista vähimmäissopeutusta koskevaa vaatimusta).

Alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen noudattaminen suunnitelmassa

(23) Asetuksen (EU) 2024/1263 8 artiklassa säädettyä ennaltaehkäisevän osion mukaista vaatimusta alijäämän resilienssiä koskevasta turvalausekkeesta – jonka tavoitteena on tarjota yhteinen marginaali verrattuna alijäämän viitearvoon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen – sovelletaan Unkariin vuodesta 2027 alkaen, koska alijäämän on määrä olla alle 3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuodesta 2026 alkaen. Jotta voidaan saavuttaa yhteinen resilienssimarginaali, joka on rakenteellisin luvuin 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, rakenteellisen perusjäämän vuotuisen sopeutuksen olisi vuosina 2027 ja 2028 asetuksen (EU) 2024/1263 8 artiklan mukaisesti oltava vähintään 0,4 prosenttiyksikköä, jos rakenteellinen alijäämä oli edellisenä vuotena suurempi kuin 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Suunnitelman politiikkasitoumuksiin ja

makrotaloudellisiin oletuksiin perustuva julkisen talouden sopeutus on 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen sekä vuonna 2027 että vuonna 2028. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku on suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella johdonmukainen alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen kanssa.

Velkakestävyyttä koskevan turvalausekkeen noudattaminen suunnitelmassa

(24) Koska julkinen velka on sopeutuskaudella suunnitelman mukaan 60–90 prosenttia suhteessa BKT:hen, velkasuhteen on asetuksen (EU) 2024/1263 7 artiklan mukaisesti pienennyttävä keskimäärin vähintään 0,5 prosenttiyksikköä vuodessa, kunnes se laskee alle 60 prosentin. Pienentyminen lasketaan vuosilta 2027–2028 eli alkaen vuodesta, jona liiallisia alijäämiä koskeva menettely on suunnitelman mukaan määrä lopettaa, ja se on 1,7 prosenttiyksikköä. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku on suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella johdonmukainen velkakestävyyttä koskevan turvalausekkeen kanssa.

Suunnitelman makrotaloudelliset oletukset

(25) Suunnitelma perustuu oletuksiin, jotka vastaavat taulukossa 2 esitettyjen tuoreempien tietojen (joissa on otettu huomioon komission syksyn 2024 talousennuste) perusteella päivitetyn viiteuran perustana olevia oletuksia lukuun ottamatta kahta muuttujaa: lähtökohta (rakenteellinen perusjäämä vuonna 2024) ja BKT-deflaattorin kasvu vuonna 2026. Näitä oletuksiin liittyviä eroja on tarpeen arvioida huolellisesti sen varmistamiseksi, että niille on olemassa pätevät ja tietoon perustuvat taloudelliset perusteet. Seuraavassa esitetään arvio näistä oletuksiin liittyvistä eroista sekä arvio kustakin erosta erikseen.

- Suunnitelmassa julkisen talouden rahoitusaseman lähtötaso on suotuisampi – rakenteellisen perusjäämän oletetaan olevan 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun se komission syksyn 2024 talousennusteessa on 0,2 prosenttia. Suunnitelman suurempi rakenteellinen perusjäämä kuvastaa sitä, että julkisen talouden toteutuma tammi-marraskuussa 2024 on odotettua parempi, sillä verotulot olivat odotettua suuremmat ja menot hieman odotettua pienemmät. Näin ollen tätä olettamusta, joka tekee keskimääräisestä nettomenojen kasvusta sopeutuskaudella suuremman, pidetään perusteltuna.
- Inflaatio (BKT-deflaattori) on vuonna 2026 suunnitelman mukaan 3,5 prosenttia, kun se komission syksyn 2024 talousennusteessa on 3,3 prosenttia. Suunnitelmassa tämä ero selittyy suuremmilla palkankorotuksilla vuonna 2026, sillä Unkarin työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen välillä allekirjoitettiin 25 päivänä marraskuuta 2024 kolmivuotinen palkkasopimus. Näin ollen vähimmäispalkka nousee 9 prosenttia vuonna 2025, mikä on linjassa komission syksyn 2024 talousennusteen kanssa. Vuonna 2026 vähimmäispalkan on sopimuksen mukaan määrä kasvaa 13 prosenttia, mikä merkitsee voimakkaampaa palkkojen nousua ja inflaatiota kuin komission syksyn 2024 talousennusteessa ennakoidaan. Tätä olettamusta, joka tekee suunnitelmassa ilmoitetusta keskimääräisestä nettomenojen kasvusta sopeutuskaudella suuremman, pidetään perusteltuna.

Kaiken kaikkiaan ero suunnitelman nettomenopolun ja tuoreempien tietojen perusteella päivitetyn viiteuran välillä selittyy oletuksiin liittyvillä eroilla, jotka ovat

asianmukaisesti perusteltuja, kuten asetuksen (EU) 2024/1263 13 artiklan b alakohdassa edellytetään. Kaikki oletuksiin liittyvät erot yhdessä johtavat siihen, että suunnitelmassa esitetty keskimääräinen nettomenojen kasvu on tuoreempien tietojen perusteella päivitettyä viiteuraa nopeampaa. Tämän arvion perusteella suunnitelma täyttää asetuksen (EU) 2024/1263 13 artiklan b alakohdan vaatimuksen.

Komissio ottaa edellä esitetyn arvion suunnitelmaan liittyvistä oletuksista huomioon nettomenopolun noudattamista koskevissa tulevissa arvioissa.

Suunnitelmaan sisältyvä finanssipoliittinen strategia

(26) Suunnitelmaan ei sisälly kattavaa määrällisesti ilmaistua finanssipoliittista strategiaa. Käyttöön otettavien toimenpiteiden määrällisesti ilmaistu erittely on määrä vahvistaa talousarvioissa, joissa sitä voidaan myös mukauttaa. Vuoden 2025 hyväksytyssä talousarviossa täsmennetään toimenpiteet, joiden avulla hallitus aikoo täyttää nettomenoja koskevan sitoumuksen vuonna 2025. Suunnitelmaan sisältyy lisäksi useita eri osa-alueilla toteutettavia alijäämää kasvattavia toimenpiteitä, joita ei ole ilmaistu määrällisesti. Ne voivat vaikuttaa julkisen talouden toteutumaan keskipitkällä aikavälillä. Suunnitelman sitoumusten täyttämiseksi saatetaan näin ollen tarvita lisää finanssipoliittisia toimenpiteitä.

Suunnitelmaan sisältyvät uudistus- ja investointiaikeet, joilla vastataan tärkeimpiin talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä määritettyihin haasteisiin ja edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä

(27) Suunnitelmassa kuvataan aikomuksia, jotka liittyvät uudistuksiin ja investointeihin, joilla vastataan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä – erityisesti maakohtaisissa suosituksissa, makrotalouden epätasapainoa koskevaan menettelyyn liittyvät suositukset mukaan lukien – yksilöityihin tärkeimpiin haasteisiin ja edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä. Suunnitelma sisältää noin 132 uudistusta ja investointia, joilla on tarkoitus vastata EU:n yhteisiin painopisteisiin. Näistä 41 saa taloudellista tukea elpymis- ja palautumistukivälineestä ja 29 koheesiopolitiikan rahastoista.

(28) Oikeudenmukaiseen vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyvän yhteisen painopisteen ja asetuksessa (EU) 2021/1119 asetettujen ilmastotavoitteiden osalta suunnitelma sisältää 40 uudistusta ja investointia. Useat vihreää siirtymää koskevat uudistukset ja investoinnit ovat osa Unkarin elpymis- ja palautumissuunnitelmaan ja siihen kuuluvaan REPowerEU-lukuun sisältyviä toimenpiteitä tai saavat tukea koheesiopolitiikan rahastoista. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä, joilla tuetaan siirtymistä ilmastoneutraaliuteen ja vihreään liikenteeseen erityisesti lisäämällä sähköautojen käyttöönottoa sekä kehittämällä rautateitä, latausverkkoja ja pyöräteitä. Lisäksi se sisältää uudistuksia ja investointeja, joilla pyritään parantamaan maan jätehuoltoa ja erityisesti tukemaan kiertotaloutta muun muassa laatimalla jätehuoltosuunnitelma ja ottamalla käyttöön älykäs jäteinfrastruktuuri. Suunnitelmaan sisältyy myös toimenpiteitä, joilla pyritään tukemaan ympäristöystävällisiä valmistusprosesseja ja vahvistamaan vihreitä taitoja. Mukana on myös toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan vesi-infrastruktuuria, nopeuttamaan ilmastonmuutokseen sopeutumista vesihuollossa, toteuttamaan luonnonsuojeluinvestointeja ja ottamaan käyttöön kiintiöihin pohjautuva hiilivero. Useilla uudistuksilla ja investoinneilla on lisäksi tarkoitus edistää Unkarin digitaalista siirtymää tarjoamalla digitaalisia ratkaisuja veroraportointiin ja verojen seurantaan (sähköiset alv-, kuitti- ja kassajärjestelmät), kehittämällä digitaalisia taitoja, uudistamalla kansallista hinnoittelu- ja matkustajatietojärjestelmää sekä parantamalla yritysten ja julkisten palvelujen, energiajärjestelmän ja jätehuollon digitaalista valmiutta.

Oikeudenmukaiseen vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyvää yhteistä painopistettä koskevilla toimenpiteillä pyritään vastaamaan kestävää liikennettä, jäte- ja vesihuoltoa, energiasiirtymää, verotuksen yksinkertaistamista, päätöksenteon laatua, yritysten digitalisaatiota ja työmarkkinoita koskeviin maakohtaisiin suosituksiin (vuosilta 2019, 2020, 2022 ja 2023). Suunnitelmaan ei sisälly toimenpiteitä, joilla vastattaisiin fossiilisten polttoaineiden tukien asteittaista lakkauttamista koskeviin maakohtaisiin suosituksiin vuosilta 2023 ja 2024.

(29) Yhteiskunnan ja talouden resilienssiin liittyvän yhteisen painopisteen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin osalta suunnitelma sisältää noin 80 uudistusta ja investointia, joiden Unkari odottaa vahvistavan yhteiskunnan ja talouden resilienssiä. Useat yhteiskunnan ja talouden resilienssiä koskevat uudistukset ja investoinnit ovat osa Unkarin elpymis- ja palautumissuunnitelmaan ja siihen kuuluvaan REPowerEU-lukuun sisältyviä toimenpiteitä tai saavat tukea koheesiopolitiikan rahastoista. Suunnitelmaan sisältyy toimenpiteitä, joilla edistetään joidenkin heikommassa asemassa olevien ryhmien, kuten nuorten ja ikäihmisten, työmarkkinoille pääsyä (esimerkiksi lisäämällä päiväkotipaikkoja) sekä parannetaan asuntotilannetta (esimerkiksi asuntoalueiden kehittämisohjelmaan kuuluvalla sosiaalisella asuntotuotannolla ja erilaisilla asunnon ostamista helpottavilla ohjelmilla), koulutusta (muun muassa korottamalla opettajien palkkoja) ja terveydenhuoltoa (esimerkiksi parantamalla perusterveydenhuoltoa ja sairaalahoitoa). Suunnitelma sisältää myös toimenpiteitä, joilla edistetään sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä digitaalista kehitystä ja infrastruktuurin kehittämistä julkisessa ja korkea-asteen koulutuksessa sekä ammatillisessa koulutuksessa. Useilla toimenpiteillä pyritään lisäksi parantamaan työllistyvyyttä uudelleenkoulutuksen avulla sekä tukemaan yritysten kehittämistä. Esimerkiksi pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettävillä edullisilla lainoilla on tarkoitus parantaa yritysten vientikapasiteettia. Suunnitelmassa esitettyihin tutkimuksen ja innovoinnin alalla toteutettaviin toimenpiteisiin kuuluu esimerkiksi kansallisten laboratorioiden perustaminen, millä on tarkoitus edistää innovointia. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy uudistuksia ja investointeja, joilla pyritään nykyaikaistamaan julkishallintoa ja verotusta. Suunnitelmaan sisältyy myös toimenpiteitä käyttöön otetun kansallisen korruptiontorjuntastrategian toteuttamiseksi ja säännöllisten menokartoitusten toteuttamiseksi. Suunnitelmaan sisältyvillä uudistuksilla ja investoinneilla on tarkoitus vastata koulutusta, tutkimusta ja kehitystä, sosiaalipolitiikkaa, liiketoimintaympäristöä, julkisen talouden kehystä, verotusta, korruption torjuntaa, oikeuslaitoksen riippumattomuutta, työmarkkinoita ja terveydenhuoltoa koskeviin maakohtaisiin suosituksiin vuosilta 2019, 2020, 2022, 2023 ja 2024. Suunnitelmaan ei sisälly toimenpiteitä, joilla pyrittäisiin vastaamaan eläkejärjestelmän pitkän aikavälin kestävyyttä koskevaan maakohtaiseen suositukseen vuodelta 2022, sillä suunnitelman mukaan hallitus ei suunnittele tekevänsä lähitulevaisuudessa muutoksia eläkejärjestelmään. Siihen ei myöskään sisälly toimenpiteitä, joilla puututtaisiin makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn yhteydessä vuosina 2023 ja 2024 annettuihin maakohtaisiin suosituksiin makrotalouspolitiikan tuloksellisesta koordinoinnista ja korko- ja hintakattojen asteittaisesta käytöstä poistamisesta niiden vääristävän vaikutuksen vähentämiseksi. Suunnitelmaan ei sisälly toimenpiteitä, joilla vastattaisiin työttömyysetuuksien riittävyyttä koskeviin maakohtaisiin suosituksiin vuosilta 2019, 2020, 2022, 2023 ja 2024, sillä suunnitelman mukaan hallitus ei aio muuttaa työttömyysetuuksien kestoa. Suunnitelmaan ei sisälly toimenpiteitä, joilla pyrittäisiin vastaamaan työmarkkinaosapuolten välistä vuoropuhelua koskeviin vuosina 2023 ja 2024 annettuihin maakohtaisiin suosituksiin. Suunnitelma ei myöskään sisällä toimenpiteitä,

joilla olisi tarkoitus vastata vuosina 2020, 2023 ja 2024 annettuihin maakohtaisiin suosituksiin hätätoimenpiteiden käytön rajoittamisesta sisämarkkinoiden periaatteen ja oikeusvaltioperiaatteen mukaisesti.

(30) Energiaturvallisuuteen liittyvän yhteisen painopisteen osalta suunnitelma sisältää uudistuksia ja investointeja, joiden Unkari odottaa parantavan maan energiaturvallisuutta. Monet näistä uudistuksista ja investoinneista sisältyvät Unkarin elpymis- ja palautumissuunnitelmaan ja siihen kuuluvaan REPowerEU-lukuun tai saavat tukea koheesiopolitiikan rahastoista. Suunnitelmaan sisältyy toimenpiteitä, joilla pyritään tukemaan tuulipuistojen käyttöönottoa, parantamaan asuntojen energiatehokkuutta, tukemaan aurinkopaneelien asentamista asuinrakennuksiin ja sähköistämään lämmitysjärjestelmiä. Suunnitelmassa esitetään uudistuksia, joilla pyritään ottamaan käyttöön vaihtoehtoisia uusiutuvia energialähteitä, nykyaikaistamaan julkisia rakennuksia (kuten sairaaloita ja oppilaitoksia) ja parantamaan teollisuuden ja yritysten energiatehokkuutta. Suunnitelmaan sisältyy myös toimenpiteitä, joilla pyritään kehittämään energiaverkkoja ja lisäämään energian varastointikapasiteettia. Suunnitelmaan sisältyvillä energiaturvallisuutta koskevaan yhteiseen painopisteeseen liittyvillä toimenpiteillä pyritään vastaamaan energiaa koskeviin (vuosien 2022, 2023 ja 2024) maakohtaisiin suosituksiin.

(31) Puolustusvoimavaroihin liittyvän yhteisen painopisteen osalta suunnitelma ei sisällä toimenpiteitä. Suunnitelmassa oletetaan, että puolustusmenot pysyvät suunnitelman kattamalla ajanjaksolla 2 prosentissa suhteessa BKT:hen.

(32) Suunnitelmassa on tietoa johdonmukaisuudesta ja tarvittaessa täydentävyydestä koheesiopolitiikan rahastojen ja Unkarin elpymis- ja palautumissuunnitelman kanssa. Suunnitelman uudistuksia ja investointeja koskevassa luvussa mainitaan nimenomaisesti, sisältyykö toimenpide elpymis- ja palautumissuunnitelmaan vai koheesiopolitiikan ohjelmiin. Lisäksi suunnitelman taulukossa 9 esitetään kattava yleiskatsaus toimenpiteistä ja niiden yhteydestä elpymis- ja palautumissuunnitelmaan, koheesiopolitiikan ohjelmiin ja yhteisiin painopisteisiin. Suunnitelmassa selitetään, että hallitus ei hyväksy eläkejärjestelmän uudistamistoimenpiteitä, joita riippumaton asiantuntija on ehdottanut elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvän uudistuksen yhteydessä. Suunnitelmassa mainitaan myös, että hallitus aikoo toteuttaa joidenkin windfall-voittoverojen ja alakohtaisten verojen asteittaisen poistamisen myöhemmin kuin niihin liittyvässä elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvässä toimenpiteessä on sitouduttu, ja joistakin ei ole tarkoitus luopua lainkaan.

(33) Suunnitelmassa esitetään yleiskatsaus Unkarin julkisiin investointitarpeisiin, jotka koskevat EU:n yhteisiä painopisteitä neljättä, puolustusvoimavarojen kehittämiseen liittyvää painopistettä lukuun ottamatta. Oikeudenmukaiseen vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyvän painopisteen osalta, ilmastotavoitteet mukaan lukien, suunnitelmassa esitettyihin investointitarpeisiin sisältyy lisäinvestointeja yritysten vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä julkishallinnon digitalisointiin. Uusilla investoinneilla pyritään hankkimaan digitaalisia välineitä ja niihin liittyvää infrastruktuuria koulutusjärjestelmää varten. Yhteiskunnan ja talouden resilienssiin liittyvän yhteisen painopisteen osalta suunnitelmaan sisältyy yrityksiä koskevia investointitarpeita, jotta ne voivat parantaa vienti- ja innovointivalmiuksiaan. Suunnitelman mukaan tarvitaan investointeja aktiivisen työvoimapolitiikan kehittämiseksi, erityisesti uudelleen- ja täydennyskoulutusohjelmien avulla, ja köyhimpien kotitalouksien tukemiseksi. Terveydenhuollon alalla toteutetaan investointeja terveydenhuollon prosessien digitalisointiin, jotta voidaan helpottaa terveyspalvelujen saatavuutta ja parantaa terveydenhuollon laatua. Julkiset investoinnit

rautateiden kunnostamiseen ja digitalisointiin edistävät osaltaan liikennealan kestävyyttä. Energiaturvallisuuteen liittyvän yhteisen painopisteen osalta suunnitelmaan sisältyy investointitarpeita, jotka koskevat uusiutuvan energian tuotantoa, asuinrakennusten ja julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantamista sekä sähköverkon kehittämistä ja sähköistä liikkumista, niihin liittyvä infrastruktuuri mukaan lukien.

Komission arvion päätelmä

(34) Kaiken kaikkiaan komission näkemys on, että Unkarin suunnitelma täyttää asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset.

KOKONAISPÄÄTELMÄ

(35) Neuvoston olisi asetuksen (EU) 2024/1263 17 artiklan mukaisesti suositettava Unkarille suunnitelmassa esitettyä nettomenopolkua,

SUOSITTAA, että Unkari:

(1) varmistaa, että nettomenojen kasvu ei ylitä tämän suosituksen liitteessä I vahvistettuja enimmäismääriä.

Lisäksi neuvosto kehottaa Unkaria varmistamaan sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson ja erityisesti maakohtaisten suositusten yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä.

LIITE I

Nettomenojen enimmäiskasvu
(vuotuinen ja kumulatiivinen kasvu, nimellisin luvuin)

Unkari

Vuosi		2025	2026	2027	2028
Kasvuprosentti (%)	Vuotuinen	4,3	4,0	3,9	3,7
	Kumulatiivinen (*)	9,1	13,5	17,9	22,2

(*) Kumulatiiviset kasvuluvut lasketaan perusvuoden 2023 perusteella. Kumulatiivisia kasvulukuja käytetään valvontatilillä vuosittain toteutettavassa jälkikäteisseurannassa.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja